

ÉVFORDULÓ – RENDEZVÉNY

lógiai feladatok, továbbá a központi rendelkezések kiadásával kapcsolatos feladatok összehangolt végzéséért felelős szervezetként működik.

Az MH GEOSZ kiemelt feladatként végzi a NATO szabványoknak megfelelő térképanyagok rendszerbeállítását, a térkép átalakítási program ellenőrzését és a földmérési és térképészeti törvény alapján ráháruló első fokú hatósági feladatok végrehajtását, valamint a készülő termékek állami átvételét.

Jelentős erőt fordít a szakkiképzési feladatokra, ezen belül az MH missziós feladatokra kijelölt állományának felkészítésére és megfelelő térképészeti és katonaföldrajzi termékekkel történő ellátására. A szolgálat számos feladatot lát el a béketámogató műveletekben, amely különböző szervezetek (NATO, EU, ENSZ, EBESZ, MFO) égisze alatt történik. A béketámogató műveletek geoinformációs hátterének biztosítása egyre fontosabbá vált. Célja a műveletekben részt vevő szervezetek részére feladataik tervezéséhez, végrehajtásához szükséges geoinformációs anyagok, adatok biztosítása. Jelenleg 6 térképész hajt végre ezzel kapcsolatos feladatokat Afganisztánban, Koszovóban és Libanonban.

A Szolgálat új összetételében a nemzetközi kapcsolatai is bővültek. Az eddigi viszonylatokon túl beépültek a rendszerbe a meteorológiai szakterület kétoldalú és NATO kapcsolatai is.

7. kép A Békepartnerségi Konferencia tanácskozása

Az MH Geoinformációs Szolgálat új, kibővült feladatkörében a kor szabta elvárásoknak kíván megfelelni.

A kilencven éves szervezet pályáját gondok, erőfeszítések és sikerek szegélyezik. A katonai térképészet sajátosságából adódóan a legtöbb eredmény belső fejlesztés, kísérlet vagy adaptáció révén jött létre. A sikerek mögött elkötelezett, szakmájukat hivatásként művelő katonák és polgári dolgozók állnak. Az ő szaktudásuk, szorgalmuk testesül meg a termékekben. A jubileumi megemlékezés őket köszönti.

Dr. Tremmel Ágoston
nyá. mérnök ezredes

RENDEZVÉNY

„Descriptio Transylvaniae”

Térképtörténeti és történeti földrajzi konferencia
Kolozsváron

„Descriptio Transylvaniae” címmel Kolozsváron, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem Földrajz Karán rendezték meg 2009. április 24–25-én azt a térképkiállítással egybekötött és a konferenciát követően a marosvásárhelyi „Teleki Téka” megtekintésére szervezett szakmai kirándulással kiegészülő térképtörténeti és történeti földrajzi konferenciát, amelynek számos magyarországi résztvevője közül többen előadást is tartottak.

A konferencia és a konferenciakiadvány

A feszes program igen jól szervezett, gördülékeny lebonyolítása, a szálláshelyek gondos megválasztása, a segítőkéz, minden probléma gyors megoldására felkészült rendező-hallgatók (*Csiki Boglárka, Demeter Ágota Dorottya, Groos Boróka és Jakab Éva*), mind-mind a pontos előkészítést mutatták, amelyben láthatóan a fősze-

Bartos-Elekes Zsombor főrendező, segítőivel
(Fotó: Gercsák Gábor)

rep *Bartos-Elekes Zsombor*ra, az ELTE egykori hallgatójára, a Földrajz Kar adjunktusára jutott. Mellette támogatólag mindig jelen volt a konferenciát megnyitó *Benedek József* dékánhelyettes és *Pál Zoltán* oktató. A rendezés előkészítésében szerepet vállalt még *Dănuț Petrea* dékán és *Imecs Zoltán* oktató is.

Erdély egykori fő nemzetiségeit idéző magyar, német és román anyanyelvű, de angol nyelven kommunikáló előadógárda igazi nemzetközi rangra emelte az összejövetelt. A konferencia két napján összesen 21 előadás hangzott el, amelyből tizenhárom magyarországi előadók (ebből hatot az ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszékének oktatói) tartottak.

Az MTA Földrajztudományi Kutatóintézete (3), a Hadtörténeti Intézet és Múzeum (2), az ELTE Regionális Tudományi Tanszék (1), a Nav N Go Kft. (1) előadással járult hozzá magyarországi részről a konferencia sikeréhez. Az elhangzott előadások (szekciónként):

Benedek József dékánhelyettes előadását tartja
(Fotó: Faragó Imre)

Plenáris ülés

(elnök: *BENEDEK József*)

TÖRÖK Zsolt Győző: Johannes Honter: the Cosmography of a Transylvanian Humanist
Peter JORDAN: The Use of Geographical Names on Maps
Corin BRAGA: From the Aquatic to the Terrestrial Model of the Earth

1. szekció:

Transylvania Represented on Maps / Map Collections in Transylvania

(elnök: *TÖRÖK Zsolt*)

Măriuca RADU-TAMÁS Sándor: Transylvania in the Works of Sebastian Münster (1488–1552)
RÜSZ-FOGARASI Enikő: Early Modern Age Transylvania on Maps and their Annotations
PETELEI Klára: The Map Collection of the Teleki-Bolyai Library – A Terra Incognita
JANKÓ Annamária: Transylvania on the Maps of the First, Second and Third Military Surveys
Raularian RUSU: Disappeared Settlements in Banat on the Austrian Military Maps of the 18th Century

2. szekció:

Changes of the Landscapes / Changes of the Representations

(elnök: *KOCSIS Károly*)

SZALKAI Gábor: The Transylvanian Maps of Traffic Counts in the 19th Century
ZENTAI László: The Cartographic Relief Depiction of the Transylvanian Sheets of the 1:50 000 Scale Military Survey (1940–1944)
BENEDEK József-BARTOS-ELEKES Zsombor: Symbolic Spatial Usage in the Historic City Centre of Cluj-Napoca
José Jesús REYES NUÑEZ: The Perception of the World in Maps Made by Hungarian Children

3. szekció: The Language of the Maps / The Linguistic Maps

(elnök: *Peter JORDAN*)

KOCSIS Károly-TÁTRAI Patrik-ERŐSS Ágnes: History of the Hungarian Ethnic Mapping of Transylvania
TÁTRAI Patrik: Ethnic Mapping of Settlements in the Historic Sathmar County

ERŐSS Ágnes–TÁTRAI Patrik–KOC SIS Károly:
Mapping of Symbolic Occupation of Urban
Space – The Case of the Street-names in
Oradea

GERCSÁK Gábor: Pál Teleki in the Mosul Com-
mission

HEGEDŰS Ábel: „Atlas” of Transylvania from
1940

4. szekció:

Digital Tools in History of Cartography / History of Digital Cartography (elnök: ZENTAI László)

BARTOS-ELEKES Zsombor: The Projection and
the Accuracy of Honter’s Map of Transylvania

MÁRTON Mátyás: Kogutowicz’s Globes in the
Virtual Globes Museum, Budapest – The Ko-
lozsvár connection

KOVÁCS Béla: History of the GNSS – from GPS
to GALILEO

LUKÁCS Lilla–GUSZLEV Antal: Toponyms of
Transylvania in Navigation Systems

Az előadások anyaga *Csiki Boglárka* és *Bartos-
Elekes Zsombor* szerkesztésében CD-n és könyv
alakban is megjelent a Földrajzi Kar és a Chol-
nok János Földrajzi Társaság kiadásában. A mű
címe: *Descriptio Transylvaniae* (International
Conference on History of Cartography and Histo-
rical Geography); ISBN 978-973-88970-4-5

A konferencia megrendezését a *Szülőföld Alap*
is támogatta.

A térképkiállítás

A kiállításon igazi ritkaságokat láthattunk *Ta-
más Sándor* magángyűjtő értékes régi térképei-
ből, valamint a Földrajz Karon őrzött Cholnok-
gyűjtemény atlaszaiból, térképeiből. Ez utóbbiak
közül csupán példaként említjük a „monacói
térkép”, a *Carte Générale Bathymétrique des
Océans* (GEBCO) második kiadásának térkép-
szelvényét, vagy *Kogutowicz Manó* 1897-ben
kiadott 51 cm átmérőjű földgömbjének 1896-os
(próba?) nyomtatását, amelyek ismereteink szerint
más gyűjteményben sem Romániában, sem Ma-
gyarországon nem találhatók. Talán számunkra

A résztvevők egy csoportja a Teleki Tékában
Fotó: Faragó Imre

még értékesebb *Magyar László* Angola keleti
területeit ábrázoló, 1858-ban készített kéziratos
térképe, amely 1860-ban nyomtatásban is meg-
jelent.

Autóbuszos kirándulás az egykori Teleki Tékába

Külön élményt jelentett a marosvásárhelyi Tele-
ki–Bolyai Könyvtárba tett látogatás. Az 1802-ben
megnyílt Teleki Sámuel (1739–1822) alapította
közkönyvtár („könyvesház”), a Teleki Téka
40 000 kötetet őriz. A 20. század elején ebben
az épületben alakították ki a Bolyai Tudományos
Könyvtárat és a Bolyaiak emlékmúzeumát is.
A Bolyai Tudományos Könyvtár anyaga, amely
a református kollégium könyvtárát és gyűjtemé-
nyeit jelenti, a 80 000 nyomtatványt őrző tanári
könyvtárral együtt 1962-ben került a törzsállomá-
ny mellé. Ezzel és más könyvtártörredékekkel
együtt ma az állomány meghaladja a 140 000
kötetet. Az érdeklődők rendelkezésére a ma is
közkönyvtárként álló gyűjteményből, a beiratko-
zás után, olvasótermi használatra bárki bármely
művet kikérheti.

A rövid – így a zsúfolt program következtében
fárasztó – konferencia nagy élményt és végső so-
ron igazi kikapcsolódást is nyújtott a résztvevők-
nek, amihez az igazán kellemes, tavaszi időjárás
is hozzájárult. Köszönet a rendezőknek!

Dr. Márton Mátyás–dr. Gercsák Gábor